

Analyse | kraka

14. juli 2026

Fortsat høj indvandring kan give milliarder til råderummet

Af Niels Storm Knigge

En fortsat høj nettoindvandring kan øge det frie råderum med godt 4 mia. kr. årligt i 2035, hvis Danmarks Statistiks forventede fald i nettoindvandringen udebliver. Siden midten af 2000'erne er ca. 500.000 flere personer indvandret end udvandret, men Danmarks Statistik forudsætter alligevel, at nettoindvandringen vil falde mærkbart de kommende år.

- Antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark er i dag over 1 million. Det er godt 430.000 flere, end DST skønnede for 2026 i befolkningsfremskrivningen fra 2013.
- Ser man på befolkningsfremskrivningernes evne til at forudsige nettoindvandringen det følgende år, har man generelt undervurderet nettoindvandringen ret betydeligt.
- Alligevel forudsætter nuværende befolkningsfremskrivning et generelt fald i nettoindvandringen fremover, omtrent en halvering ift. seneste tyve års gennemsnit.
- Hvis nettoindvandringen i stedet rammer de seneste tyve års gennemsnit, vil det betyde ca. 70.000 flere nettoindvandring frem mod 2035.
- Yderligere tilstrømning af arbejdskraft har udgjort en væsentlig del af den ekstra nettoindvandring de senere år. Hvis man forudsætter, at den ekstra indvandring består af arbejdskraft og deres medrejsende familier, kan det give et løft af de offentlige finanser pga. gruppens alderssammensætning og erhvervstilknytning.
- Beregninger i denne analyse viser, at den yderligere indvandring kan give et ekstra frit råderum – dvs. efter korrektion for yderligere træk på offentlige velfærdsydelser – på lige godt 4 mia. kr. årligt i 2035.

Kontakt

Ledende økonom
Niels Storm Knigge
Tlf. 4076 7623
E-mail nsk@kraka.dk

**Befolkningsfrem-
skrivninger vigtige
for planlægning...**

**... og råderummet.
Analysen ser på
effekt ved fejlskøn**

**Nettoindvandring er
undervurderet de
seneste år...**

**... alligevel skønnes
kraftigt fald i
fremskrivningerne**

1. Sammenfatning

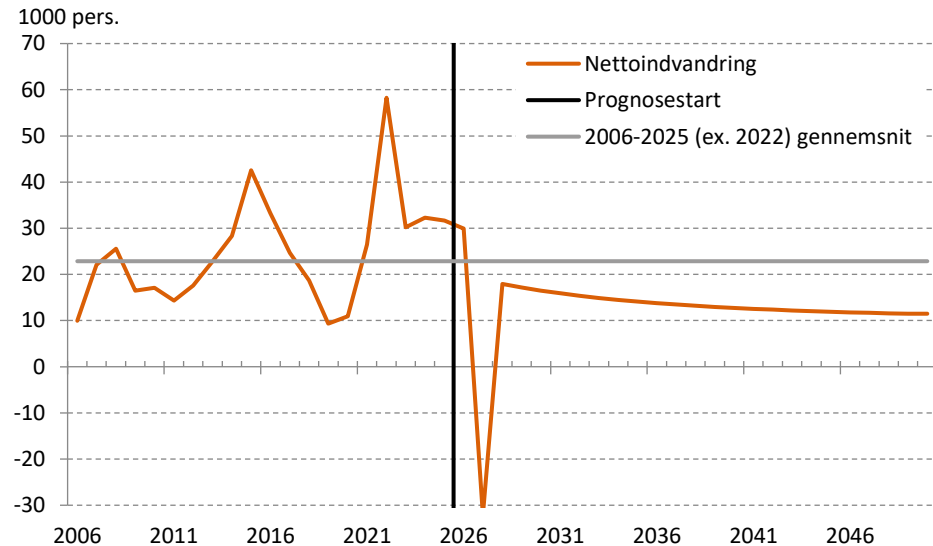
Befolkningsfremskrivningerne fra Danmarks Statistik er et vigtigt værktøj til økonomisk planlægning, særligt for den offentlige sektor, hvor både kommuner, regioner og staten skal have skøn for antal borgere og sammensætningen af den fremover.

Fremskrivningerne er også et vigtigt input i Finansministeriets lange fremskrivninger, og konsekvensen af at gætte forkert, kan være en fejlurdering af det finanspolitiske råderum. Større end ventet nettoindvandring har udgjort en væsentlig del af de store opjusteringer af det finanspolitiske råderum, som er sket siden den daværende SVM-regering tiltrådte i 2022. Denne analyse ser på befolkningsfremskrivningernes historiske forudsigelsesevne, og de finanspolitiske konsekvenser, hvis de fremtidige skøn viser sig at være undervurderet.

De seneste år har fremskrivningerne generelt undervurderet tilstrømningen af ikke mindst arbejdskraft til Danmark. I begyndelsen af 2026 var der 430.000 flere indvandrere og efterkommere end skønnet i 2013.

Alligevel skønner de seneste fremskrivninger et stort fald i nettoindvandringen fra det historiske niveau de seneste tyve år, hvor der i gennemsnit er kommet 23.000 flere til Danmark hvert år, end der er rejst ud, selv hvis man fraregner det ekstraordinære år 2022 med stor tilstrømning fra Ukraine. I befolkningsfremskrivningen ventes dette tal at falde gradvist til ca. 11.000 årligt, jf. figur 1.

Figur 1 Nettoindvandringen til Danmark 2006-2050, DST befolkningsfremskrivning

Anm.: Det voldsomme fald i nettoindvandring i 2027 er en teknisk antagelse knyttet til ophøret af særloven for ukrainere.
Kilde: Egne beregninger pba. statistikbanken BEV107 og FRDK225

**70.000 flere i 2035
med indvandring
som gennemsnit**

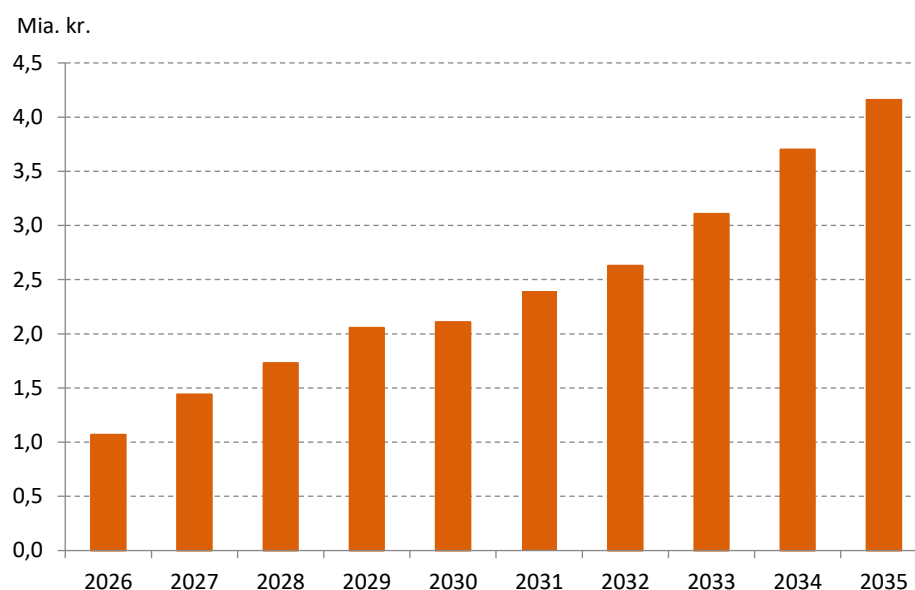
**Mulig saldogevinst
på flere mia. kr. ved
øget indvandring**

Hvis man i stedet lægger det historiske gennemsnit til grund i de følgende år, vil der i 2035 være ca. 70.000 personer flere i Danmark end i den nuværende prognose, hvilket er omtrent en fordobling af den samlede befolkningsvækst. Effekten vil først og fremmest være at finde i den yngre del af befolkningen, og dermed for det mulige antal beskæftigede.

I denne analyse laves en beregning, der tager udgangspunkt i en sådan årlig forhøjelse af nettoindvandringen svarende til den sammensætning, som lå til grund for nylige

beregninger af Finansministeriet på en nedsættelse af indkomstgrænsen i beløbsordningen. Med en fordeling på ca. ¼ børn, godt 60 pct. voksne i beskæftigelse og godt 10 pct. uden for job, ville gruppen give et betragteligt nettobidrag til de offentlige finanser, jf. figur 2. Nettobidraget lægger til grund, at velfærdsudgifterne kompenseres fuldt ud for den ekstra befolkning.

Figur 2 Effekt på det frie råderum (netto saldoeffekt)

Anm.: Marginal effekt på frit råderum (råderum minus træk på offentlige ydelser).

Kilde: Egne beregninger pba. Danmarks Statistik og Finansministeriet

Resultat er følsomt overfor antagelser om beskæftigelse

Analysen er følsom over for antagelser. Udover selve grundantagelsen om at nettoindvandringen bliver højere end forudsat, er der også en antagelse om sammensætningen af indvandringens type. Scenariet bygger især på tilkomst af arbejdskraft for at afspejle, at arbejdskraftsindvandring har været en væsentlig årsag til, at de historiske tal har været større end ventet.

Lav løn eller mange børn og uden job kan koste på saldo

Udfordres antagelser om sammensætningen, kan øget nettoindvandring give et mindre nettobidrag, eller det kan potentielt medføre, at en ekstra ny person i gennemsnit trækker mere på det offentlige, end der betales i skatter. I sidste ende vil dette afgøre, om man kan forvente positive bidrag til det frie finanspolitiske råderum.

Råderumseffekt kan blive større hvis det vælges politisk

Hvis man i stedet modererer antagelsen om, at den ekstra nettoindvandring fuldt afspejles i de penge, som afsættes til offentlig velfærd i kommuner, regioner og stat, fx fordi det politisk prioriteres at have en lavere vækst i offentlige forbrug end fuldt demografisk træk, så vil saldobidraget fra ekstra indvandring i praksis bliver større end skitseret i figur 2, og politikerne vil dermed vinde endnu mere råderum i et sådant scenarie.

Fejlskøn af råderum kan medføre fejlvalg i ført politik

Det finanspolitiske råderum spiller en vigtig rolle for dansk politik, da det sætter rammer for, hvad politikerne kan og bør gøre. Hvis man undervurderer størrelser som fx nettoindvandringen fremover, og det betyder, at råderummet ikke vurderes korrekt, kan det betyde, at der ikke føres den optimale politik. Det er derfor vigtigt at overveje, om de nuværende antagelser er de mest realistiske for fremtiden.

Befolkningsfrem- skrivninger vigtige for planlægning

Er grundpillen i FM's økonomiske fremskrivninger

Usikkerhed: fødsel- og dødstal samt ind- og udvandring

Seneste års skøn for indvandring har ramt skævt

Faktisk udvikling har overhalet selv kraftig opjustering

2. Mange flere kommet til Danmark end ventet

Befolkningsfremskrivninger fra Danmarks Statistik udgør et vigtigt bidrag til den økonomiske planlægning i Danmark. De bruges i kommuner og regioner til at planlægge, hvad kapacitetsbehovet er i de kommende år i den borgernære service – særligt vigtigt er selvfølgelig børnetal og skøn for, hvor mange ældre medborgere de kan forvente.

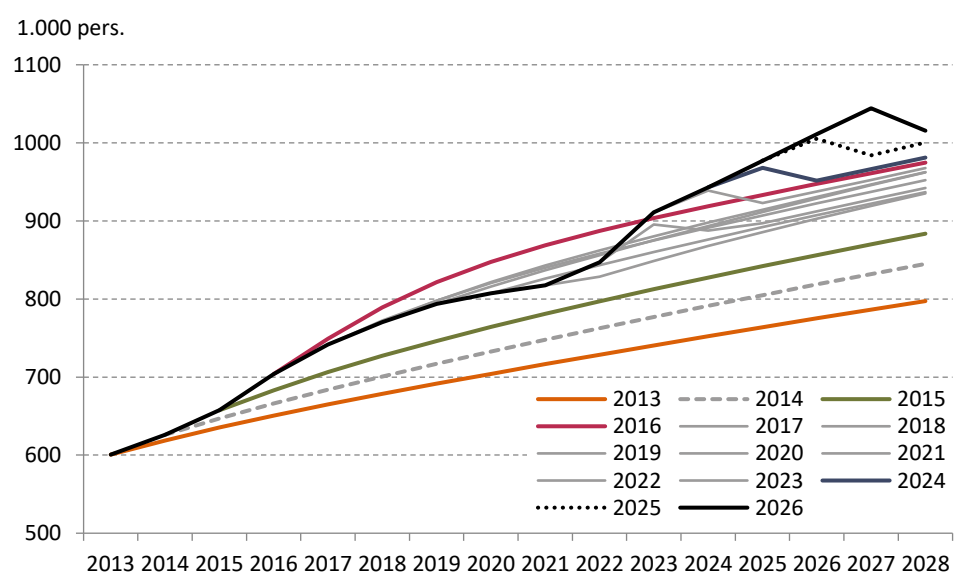
Fremskrivningen indgår også som det grundlæggende udgangspunkt for Finansministeriets lange økonomiske fremskrivning og vurderingen af holdbarheden af de offentlige finanser. Balancen mellem befolkningen i og udenfor arbejdsstyrken er helt afgørende for, om den offentlige saldo står til et underskud eller et overskud.

Der er mange usikkerheder i en befolkningsfremskrivning. På lang sigt er det især tendenser hvad angår fødselstal og dødelighed, hvor usikkerheden er enorm og betydningen for det skønnede befolkningstal er stort. På helt kort sigt er det i højere grad et spørgsmål om antallet af ind- og udvandrere, som kan skabe usikkerhed i prognosen. Men antallet af ind- og udvandrere og den resulterende nettoindvandring har naturligvis også stor betydning på mellem- og lang sigt, hvis skøn viser sig at være forkerte.

De seneste år har befolkningsfremskrivninger ikke ramt specielt godt, når det kommer til indvandringen til Danmark. Der var i begyndelsen af 2026 mere end 1 mio. indvandrere og efterkommere i Danmark. Befolkningsfremskrivningen fra 2013 skønnede i sin tid, at tallet ville blive 775.000. Der er altså mere end 430.000 flere, end man skønnede for ca. 13 år siden, jf. figur 3.

De efterfølgende par år blev skønnet gradvist opjusteret, særligt markant med fremskrivningen fra 2016, som, ikke mindst i lyset af den store tilstrømning af syriske flygtninge i 2015, blev opjusteret markant. Opjusteringen var så markant, at det faktisk tal endte under 2016-prognosen helt frem til og med 2022.

Figur 3 indvandrere og efterkommere primo året i DSTs befolkningsprognoser 2013-2026

Anm.: Faktiske tal indtil 2026 er fra 2026 fremskrivningen.

Kilde: Statistikbanken

Ukrainere påvirker fremskrivningen fra 2022 og frem

Fra 2022 og frem er fremskrivningen præget af den store tilstrømning af ukrainere på flugt fra den russiske invasion. Fremskrivningerne antager rent teknisk, at ukrainere med ophold pba. særloven alle udvandrere, når særloven ophører. Da særloven er blevet forlænget af flere omgange, har dette givet et fald i antallet af indvandrere og efterkommere, som ikke er sket. Særloven er pt. gældende til marts 2027, og det forudsatte fald i antallet af indvandrere og efterkommere i 2026-prognosen er derfor placeret i 2028. Man bør dog overveje, om den tekniske antagelse om øjeblikkelig udvandring fortsat er realistisk givet den år-række, som mange ukrainere efterhånden har opholdt sig i Danmark.

Samlet set en undervurdering af indvandringen

Billedet i figur 3 bærer præg af, at fejlskøn generelt har været i én retning, nemlig en undervurdering: Der er år for år generelt kommet flere indvandrere, end tidligere prognoser har forudsat. For at vise dette mere tydeligt, er der i figur 4 vist forskellen mellem den faktiske nettoindvandring for et år og befolkningsfremskrivningen fra det foregående års skøn.

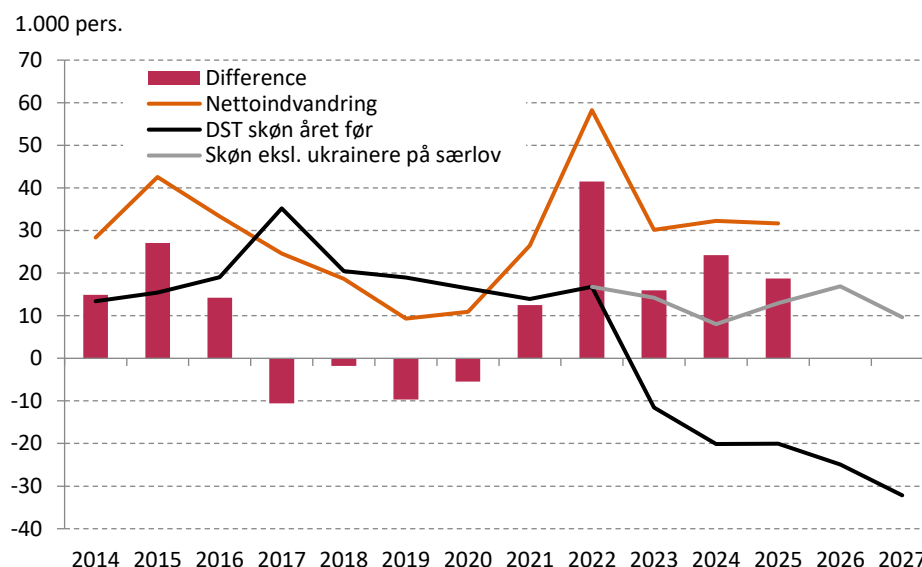
Også skøn for det følgende år er typisk undervurderet

Som figur 4 viser, har det generelt været tilfældet, at nettoindvandringen for det følgende år er blevet undervurderet – også efter man har taget højde for den særlige antagelse omkring særloven for ukrainere. For årene 2014 til 2025 udgør forskellen ca. 142.000 personer.

Markant omkring flygtningestrømme – men ikke kun der

De mest markante fejlskøn optræder naturligt i årene med store enkeltstående begivenheder der har givet ekstraordinært mange nyankomne, som den syriske flygtningestrøm i 2015 og den ukrainske i 2022. Disse begivenheder bør nok ikke tages som udtryk for strukturelle forhold – men omvendt, så kan pludselige migrationsbølger også opstå i fremtiden.

Figur 4 Befolkningsfremskrivningens bud på nettoindvandring året forinden 2014-2027

Anm.: DST har rent antagelsesmæssigt skønnet, at alle ukrainere på særlov udvandrere når særloven skulle ophøre. Da særloven er blevet forlænget flere gange siden første planlagte udløb i 2023, indgår dette "fejlskøn" flere år i træk. Den grå linje viser skønnet fraregnet ukrainere med ophold på særloven 1. januar i året før.

Kilde: Egne beregninger pba. Statistikbanken

Undervurdering i 2017-2020 pga. stor udvandring

I årene 2017-2020 var det foregående års skøn for nettoindvandring faktisk højere end det faktiske tal endte på. Det skyldtes dels, at man efter tilstrømningen i 2015 havde løftet estimatet for indvandring, så forudsigelsen af antal tilkomne var meget tættere på det faktiske, dels at udvandringen steg fra 2015 til 2019, og DST (derfor) ramte en smule mere for lavt

end i andre år. Effekterne tilsammen gjorde, at nettoindvandringen blev overvurderet disse år.

**Historisk præcision
vigtig viden for
vurdering af skøn**

**DST forudsætter
nettoindvandring
falder til ca. 10.000**

**Gennemsnit seneste
tyve år er på 23.000
– selv uden år 2022**

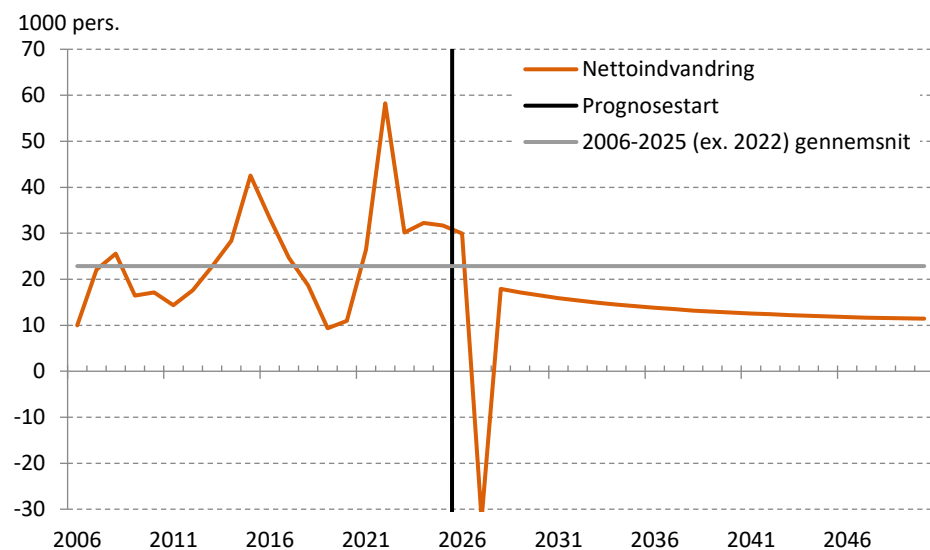
Nettoindvandring i seneste befolkningsfremskrivning

Vurderingen af evnen til at forudsige nettoindvandringen det efterfølgende år i de historiske år er en vigtig baggrundsviden, når det kommer til at vurdere forudsætninger for den nuværende befolkningsfremskrivning.

I den seneste befolkningsfremskrivning fra juni 2026 forudsættes det, som tidligere beskrevet, at alle ukrainere på særlov udvander ved dennes udløb. Derfor er der en markant nettoudvandring forudsat for året 2027. Derefter stabiliserer nettoindvandringen sig gradvist lige over de 10.000 om året, jf. figur 5.

Som figuren viser, er dette væsentligt under det historiske gennemsnit de seneste tyve år. Selv hvis man fraregner det exceptionelle år 2022, ligger gennemsnittet på ca. 23.000 personer om året. Fraregnes også 2015 falder gennemsnittet til 22.000. De seneste tyve år har nettoindvandringen altså generelt været langt højere, end der forudsættes for fremtiden.

Figur 5 Nettoindvandringen til Danmark 2006-2050, DST befolkningsfremskrivning

Anm.: Det voldsomme fald i nettoindvandring i 2027 er en teknisk antagelse knyttet til ophøret af særloven for ukrainere.
Kilde: Egne beregninger pba. statistikbanken BEV107 og FRDK225

**Forskel skyldes
overvejende skøn
for indvandring**

Hvis man opdeler differensen mellem DSTs fremskrivning og det historiske gennemsnit på indvandring og udvandring kan man se, at forskellen især drives af lavere skøn for indvandringen (knap 90 pct. af forklaringen i 2035), mens et højere skøn for udvandringen end gennemsnittet de seneste ca. 20 år forklarer ca. 30 pct. af forskellen for nettoindvandring.

**Er fald realistisk,
når der historisk er
gættet for lavt?**

At det historiske gennemsnit for nettoindvandringen er højere end det, der forudsættes i fremskrivningen, er ikke i sig selv et tegn på, at fremskrivningen er for lav. Men når det kombineres med gennemgangen fra denne analyse der viser, at fremskrivningerne helt overvejende har skudt for lavt, så virker det rimeligt at sætte spørgsmålstejn ved, om prognosen nu også er det bedste langsigtede skøn.

Kan være ting der taler for, at fald er realistisk...

Der kan dog være ting, der taler for, at skønnet i fremskrivningen skal ligge lavere end det historiske gennemsnit. De seneste tyve år har der overvejende været højkonjunktur i Danmark, og som Kraka (2018 tidligere har vist, og som Nationalbanken (2026) for nylig også viste, så er udenlandsk arbejdskraft særligt følsom overfor konjunkturer, dvs. tilstrømningen vil være højere i højkonjunktur.

... Men fortsat høj indvandring er mere sandsynligt

Den historiske periode er også præget af to større episoder med irregulær indvandring som følge af større krige – tilstrømningen fra Syrien særligt i 2015 og fra Ukraine særligt i 2022. Det er naturligvis ikke givet, at sådanne begivenheder finder sted i fremtiden. Det historiske gennemsnit i figur 5 er dog regnet uden 2022. Der indgår derfor kun 2015 med ekstraordinært høj indvandring som følge af krig, og det er nok sandsynligt, at også fremtiden vil være plaget af geopolitisk uro i perioder, som kan give en øget tilstrømning i en periode én gang hvert tyvende år eller deromkring. Selv hvis man fraregner den ekstra tilstrømning både i 2015 og 2022 er det historiske gennemsnit langt over det forudsatte i fremskrivningen.

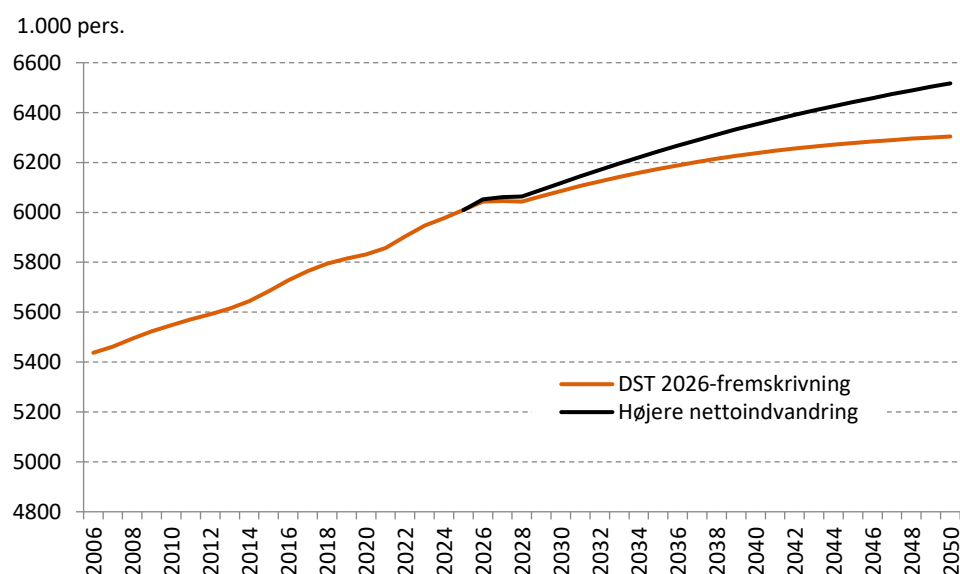
Alternativt scenarie: Historisk niveau i fremskrivningen

Vi har derfor i stedet beregnet et alternativt scenarie, hvor nettoindvandringen følger det historiske gennemsnit. Fra årene 2028 og frem tillægges forskel mellem prognosen og historisk gennemsnit. For 2027 tillægges gennemsnittet for 2028-2030 for at undgå en for voldsom effekt af at fjerne den tekniske antagelse om udvandring af ukrainere på særloven. I 2026 bruges et skøn beregnet på 2025-fremskrivning, da Finansministeriet endnu ikke har udgivet en mellemfristet fremskrivning på den seneste befolkningsprognose. Se boks 1 for en uddybning af metoden anvendt i denne analyse. I perioden 2026-2050 betyder det en ekstra årlig nettoindvandring på ca. 9.000 personer i gennemsnit.

Ville give kraftigere vækst i befolkningstallet mod 2050

En sådan ændring vil betyde en stor ændring i udsigterne for den samlede danske befolkningstørrelse. I stedet for at stabilisere sig omkring 6,3 mio. mennesker i 2040'erne, fortsætter befolkningstallet med at vokse til godt 6,5 mio. i 2050, jf. figur 6.

Figur 6 Befolkning i Danmark 2006-2050, DST-fremskrivning og høj nettoindvandring

Anm.: Ekstra nettoindvandring med aldersfordeling som indvandrere generelt og dødelighed som gennemsnit – se boks 1 for alle antagelser omkring den ekstra nettoindvandring i scenariet.

Kilde: Egne beregninger pba. Statistikbanken

**Relativt stort skift
vigtigt at kende for
planlægning**

Så stort et skift i befolkningsudsigterne vil naturligvis have stor betydning for den økonomiske planlægning i Danmark. Både for virksomheder, som skal vurdere, hvilken mængden arbejdskraft vil være til rådighed i Danmark ift. til fx at investere i nye produktionsfaciliteter, men også for det offentlige. Kommuner og regioner har fx stort behov for at kende udsigterne for befolkningen, ikke mindst hvad angår antallet af børn og ældre i fremtiden. En større befolkning vil kræve flere investeringer i fx bygninger og infrastruktur og øge udgiftspresset.

**For lavt skøn kan
undervurdere de
offentlige finanser**

Men selvom flere mennesker kan betyde flere udgifter, vil en undervurdering af nettoindvandringen sandsynligvis betyde, at man undervurderer de offentlige finanser de kommende år. Dette afhænger dog naturligvis i høj grad af hvilken type af indvandring, der forudsættes, da nettobidraget til de offentlige finanser er tæt knyttet til alder og til beskæftigelsesfrekvens – og naturligvis også til lønniveau for de beskæftigede.

For at tage udgangspunkt i realistiske antagelser, tager denne analyse derfor udgangspunkt i et gennemregnet scenarie fra Finansministeriet (2024). I scenariet regner ministeriet på effekten af at sænke beløbsgrænsen i den særordning, der giver arbejdskraft fra lande udenfor EU til 393.000 kr. årligt (2024-niveau). I beregningerne tager FM højde for at denne internationale arbejdskraft på sigt både vil medbringe evt. partnere og (få) børn, samt i perioder opleve arbejdsløshed osv. Udgangspunktet er dermed en samlet tilgang af nye borgere, ikke blot effekten af dem, som kommer til Danmark. Det udgør et godt udgangspunkt for en beregning af hvis der bare generelt kommer flere til Danmark for at arbejde, end der forudsættes i fremskrivninger. Analysens forudsætninger er uddybet i boks 1.

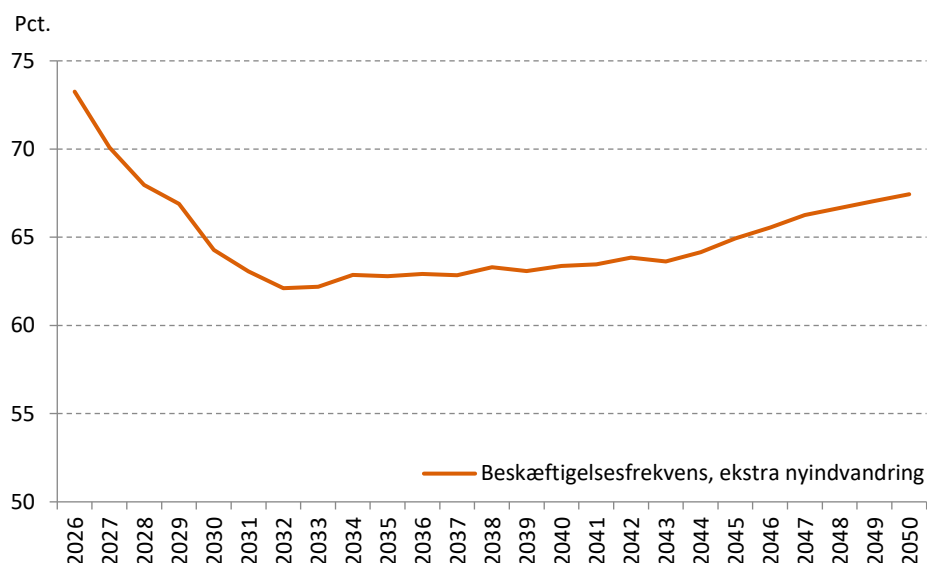
**Høj beskæftigelses-
frekvens går mod
normal med tiden**

I Finansministeriets beregninger er beskæftigelsesfrekvensen indledningsvist ret høj, fordi alle som kommer til på beløbsordningen per konstruktion er beskæftigede. Beskæftigelsesfrekvensen falder derefter gradvist jf. figur 7, dels som følge af medrejsende ægtefæller (der kommer både med og uden job) og de medrejsende/fødte børn, og fordi nogle fra den udenlandske arbejdskraft vil være uden beskæftigelse i efterfølgende perioder. Beskæftigelsesfrekvensen stiger derefter frem mod 2050, først og fremmest fordi medrejsende børn gradvist bliver voksne, og relativt få indvandrede har ramt pensionsalderen.

**Analyse tager
udgangspunkt i
2035 – lang sigt**

Denne analyse sigter mod at analysere mere langsigtede forhold, og tager derfor udgangspunkt i effekten i 2035. Som det kan ses af figur 7, er værdien tilnærmelsesvis repræsentativ for en meget stor del af perioden i de omkringliggende år. Med det udgangspunkt fordeles den ekstra nyindvandring som ca. 35 pct. tilvandet arbejdskraft, ca. 25 pct. børn, ca. 28 pct. ægtefæller i beskæftigelse og ca. 12 pct. voksne, der ikke er i beskæftigelse.

Figur 7 Beskæftigelsesfrekvens for ekstra nyindvandring af arbejdskraft med familie

Anm.: Beskæftigelsesfrekvensen udregnet for voksne i scenariet for en sænkelse af beløbsgrænsen i Finansministeriet (2024)
 Kilde: Egne beregninger pba. Finansministeriet

På lang sigt nærmer udl. arbejdskraft sig danskere

På længere sigt vil beskæftigelsesfrekvensen nærme sig gennemsnitsniveauer for danskerne, i takt med at flere og flere af de ekstra indvandrere rammer folkepensionsalderen. Det vil også have en stor indflydelse på saldoeffekten for indvandringsgruppen, i takt med at flere og flere bliver nettomodtagere ift. de offentlige kasser. Grundlæggende vil gælde, at indvandringen af arbejdskraft indledningsvist kan give et løft af de offentlige finanser pga. en overvægt af unge mennesker, mens der på lang sigt må forventes, at gruppen minder om gennemsnittet for danskerne.

Tabel 1 Nettobidrag til offentlige finanser ved forskellige persontyper

	Beskæftigede	Ikke-beskæftigede	Børn
International arbejdskraft	244	-31	
Medfølgende familiemedlemmer	97	-77	-194

Anm.: 1.000 kr. pr. person (2026-niveau) opregnet med PL-reguleringen fra oprindelige 2024-tal. Der er i Finansministeriets beregninger taget udgangspunkt i en primær person (international arbejdskraft) som tjener 440.000 kr. om året.
 Kilde: Egne beregninger pba. Finansministeriet (2024)

Skøn for offentlige finanser baseret på type af indvandring

Baseret på de antagelser omkring mængden af og typen af ekstra indvandring, kan man give et skøn for effekten på de offentlige finanser, målt ved det frie råderum, der definerer råderummet, efter der er taget højde for trækket på offentlige ydelser, både serviceydelser, men også overførselsindkomster. Som figur 8 viser, er effekten positiv og stiger i takt med, at den antagne ekstra indvandring vokser år for år.

Boks 1 Udregningen af netto saldoeffekt i denne analyse

I denne analyse beregnes et alternativt scenarie, hvor nettoindvandringen øges i årene fra 2026 og frem. Det gøres efter følgende principper:

Nettoindvandringen øges som udgangspunkt med differencen mellem det historiske gennemsnit for nettoindvandringen i årene 2006-2025, hvor 2022 dog ikke medregnes, på lige knap 23.000, og det som DSTs befolkningsfremskrivning for juni 2026 indeholder i det enkelte år som vist i figur 5. Dog bruges for 2026 og 2027 gennemsnittet af forskellen for 2028-2030 af hver sin årsag: For 2026 fordi FMs seneste fremskrivning baserer sig på de nu forældede skøn for nettoindvandringen i 2026 lavet tidligere. De faktiske skøn er derfor nu over det historiske gennemsnit, men det var altså ikke tilfældet, da FM senest fremskrev. Det vil derfor give et misvisende billede at sammenligne med den nye befolkningsfremskrivning før denne ligger til grund for FMs beregninger. For 2027 bruges 2028-2030 gennemsnit for at overskrive den tekniske antagelse om massiv udvandring af ukrainere med særlovens ophør. I FMs seneste fremskrivning er dette aspekt af befolkningsudviklingen også fjernet, så det vil være mest retvisende ikke at inkludere den hypotetiske udvandring.

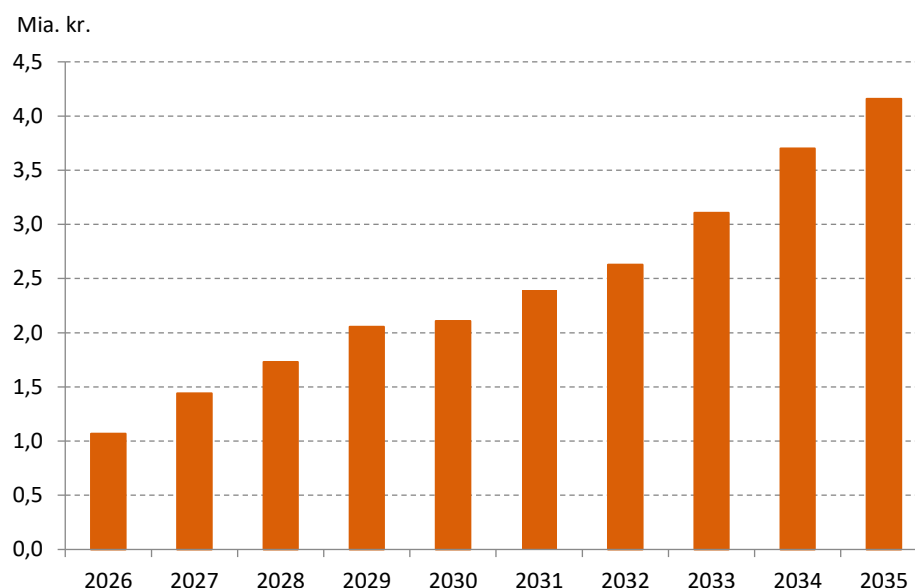
Resultatet bliver, at nettoindvandring i scenariet vokser med i gennemsnit 7200 om året frem til 2035, i alt ca. 72.000 personer. Frem mod 2050 vil effekten øges pga. det fortsatte fald i antaget nettoindvandring, så gennemsnittet fra 2026 til 2050 er ca. 9200 ekstra personer om året. De ekstra personer er derefter tilføjet en dødelighed svarende til gennemsnittet for den danske befolkning, med udgangspunkt i en aldersfordeling for nyankomne svarende til indvandrede i Danmark generelt, hvilket giver at der i beregningen er ca. 70.000 flere personer i 2035.

Den ekstra nettoindvandring skal derefter fordeles på persontyper for at give et bud på nettoeffekten på den offentlige saldo. Her tager analysen udgangspunkt i en nylig beregning fra Finansministeriet, som i Finansministeriet (2024) har givet et skøn på effekten af at sænke indkomstgrænsen i beløbsordningen fra 487.000 kr. om året til 393.000 kr. om året.

Beregningen er særligt velegnet, fordi den ikke alene ser på hvad de personer, der kommer til Danmark på den nu lempede ordning ville have af effekt, men også medregner at disse personer på sigt tager en evt. partner og evt. børn med sig. Det giver en langt mere realistisk effekt, end blot at regne på udenlandsk arbejdskraft isoleret set. Beregningen er samtidig velegnet, fordi den forudsætter en moderat løn, 440.000 kr. årligt, noget under det danske gennemsnit, for de som indledningsvist indvandrer, og lavere for medrejsende ægtefæller, som samtidig i mindre grad er beskæftiget, hvilket giver lavere nettobidrag til offentlige finanser jf. tabel 1.

Beregningen hviler altså ikke på en forudsætning om 7000 superhøjt kvalificerede arbejdskraftindvandrere om året, men en varieret gruppe både på og udenfor arbejdsmarkedet. I analysen anvendes ministeriets tal for fordelingen af personer i 2035 direkte, og fordelingen er ca. 35 pct. international arbejdskraft, 28 pct. beskæftigede familiemedlemmer, 25 pct. børn og 12 pct. voksne, der ikke er i beskæftigelse. Bidraget til den offentlige saldo fremkommer ved at fordele de 70.000 personer ud på disse grupper, og derefter gange antallet af personer med det gennemsnitlige nettobidrag for gruppen. Til sidst lægges disse beløb sammen, og den samlede effekt fremkommer.

Figur 8 Effekt på det frie råderum (netto saldoeffekt)

Anm.: Marginal effekt på frit råderum (råderum minus træk på offentlige ydelser).

Kilde: Egne beregninger pba. Danmarks Statistik og Finansministeriet

4 mia. mere i frit råderum i 2035 ved 70.000 ekstra

I 2035 vil der være omkring 70.000 flere i Danmark ved den højere nettoindvandring jf. figur 6. Baseret på ovenstående antagelser opgøres effekten på det frie råderum af den øgede indvandring til godt 4 mia., jf. figur 8. Det ville altså give et betragteligt løft af de finanspolitiske muligheder, hvis regneforudsætningerne blev ændret i retning af det som er forudsat i denne analyse.

Beregning fyldt med usikkerhedskilder

Ligesom det naturligvis ikke er sikkert, at nettoindvandringen vil blive højere, end det er forudsat i befolkningsfremskrivningen, så er det naturligvis heller ikke givet, at indvandringen bliver sammensat som skitseret ovenfor. Selvom det har været tydeligt, at arbejdskraftsindvandring har udgjort et væsentligt element af undervurderingen af tilstrømningen de senere år, så kan det være et lidt for gunstigt scenarie fra de offentlige finansers synspunkt, som er sat op.

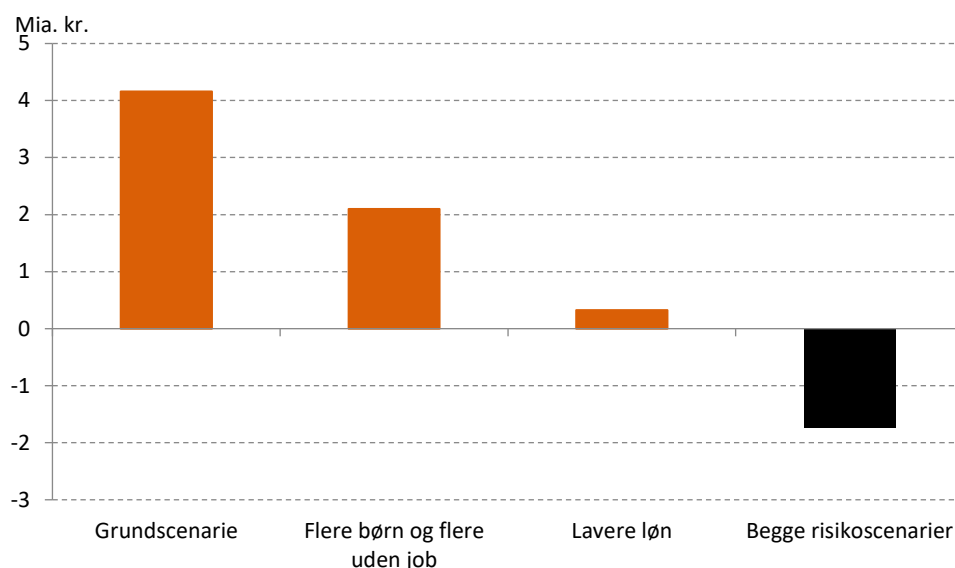
Følsomhed: Flere børn og lavere andel i beskæftigelse

For at illustrere følsomheden i antagelser, er derfor udført tre alternative scenarier, der piler ved centrale antagelser i beregningerne. Den første antagelse, der pilles ved, er befolknings sammensætningen. Hvis man fx forestiller sig, at der er 5 pct. flere af de omkring 70.000 nye personer, som er børn i 2035, og 5 pct. flere som er voksne uden beskæftigelse på bekostning af 10 pct. færre, som er voksne i beskæftigelse, så vil det omtrent halvere nettobidraget til det frie finanspolitiske råderum, jf. figur 9.

Følsomhed: Alle voksne med lav løn og lav andel i job

Scenariet med lavere løn skal simulere en situation, hvor hovedvægten af den tilrejsende arbejdskraft er lavtlønnet arbejdskraft med en mindre grad af tilknytning til arbejdsmarkedet end hovedscenariet, hvor den primære indvandrer kom til via job i den lave ende af løbsordningen. For at gøre dette, er alle de beskæftigede sat til at have samme nettobidrag, som de medrejsende ægtefæller i beskæftigelse jf. tabel 1.

Figur 9 Følsomhedsscenarier – effekt på frit råderum af at ændre centrale antagelser

Anm.: Marginal effekt på frit råderum (råderum minus træk på offentlige ydelser) opgjort i 2035.

Kilde: Egne beregninger pba. Danmarks Statistik og Finansministeriet

Vil betyde nettoeffekt tæt på nul for offentlig saldo

I dette scenarie er der næsten ingen effekt på det frie råderum i 2035 jf. figur 9, dvs. de ekstra indtægter balancerer omtrent med de ekstra udgifter til velfærd og overførsler. Men det er altså ikke tilstrækkeligt til at gøre indvandringen til en omkostning for de offentlige finanser i 2035.

Illustrativt scenarie, men ikke det mest sandsynlige

Scenariet er illustrativt og ikke det mest sandsynlige. Kraka har netop vist i en ny analyse, at selvom nytilkomne indvandrere over en bred kam ligger tungt i de laveste indkomstdeciler, så retter det sig i høj grad efter længere ophold i landet, se Kraka (2026). I Finansministeriets analyse, der ligger til grund for disse beregninger, finder de ligeledes, at den udenlandske arbejdskraft har ca. 1/3 højere lønniveau efter 10 år end ved ankomst, se Finansministeriet (2024). En beregning med udgangspunkt i 2035 bør afspejle disse fund og ikke antage unødigt lav løn, blot fordi nyindvandrede i gennemsnit ligger lavt.

Begge scenarier: Nettoindvandring kan svække saldo

Kombineres de to risikoscenarier, vil effekten på det frie råderum være negativ – det vil sige, det vil koste den øvrige danske befolkning på service- eller skatteniveau, at indvandringen er højere, hvis løn og beskæftigelsestilknytning er mindre gunstig. Det kan fx være tilfældet, hvis indvandringen i højere grad består af flygtninge end arbejdskraft. Dette evt. tab skal holdes op mod de moralske forpligtelser, der ligger bag at hjælpe med at huse fremtidige flygtningestrømme.

Saldoeffekt kan øges hvis velfærdsudgifter mindskes

Beregningen af nettobidrag har forudsat, at det ekstra demografiske træk fra den øgede nettoindvandring dækkes fuldt og helt, dvs. finansieringen af alle velfærdsydelser vokser helt proportionalt med de ekstra personer. Men hvor meget det offentlige forbrug skal vokse, er en politisk beslutning, og hvis man ikke vælger at følge det såkaldte fulde demografiske træk, så kan råderumseffekten af den øgede nettoindvandring blive større. Det er altså med andre ord også muligt, at en øget nettoindvandring vil give en større effekt på det råderum, som politikerne i praksis vil kunne prioritere.

3. Litteraturliste

Finansministeriet (2024): *Økonomisk Analyse: Regneprincipper for beløbsordningerne*, Finansministeriet august 2024 <https://fm.dk/udgivelser/2024/august/oekonomisk-analyse-regneprincipper-for-beloebsordningerne/>

Knigge et al. (2018): *Udenlandsk arbejdskraft er stabiliserende for dansk økonomi*, Kraka 2018 <https://kraka.dk/udenlandsk-arbejdskraft-er-stabiliserende-for-dansk-oekonomi/>

Kraka (2026): *Udenlandsk arbejdskraft følger danskerne op ad lønstigen*, Kraka 2026 <https://kraka.dk/udenlandsk-arbejdskraft-foelger-danskerne-op-ad-loenstigen/>

Nationalbanken (2026): *Udenlandske arbejdstagere besidder i højere grad vidensjob end tidligere*